

Pestprotocol Het Talent

Anti-pest coördinator Het Talent

Inhoud

Inhoud.....	2
Definitie van pesten.....	3
Signalering.....	3
Signalen van pesten.....	4
Aanpak en maatregelen.....	5
Vijfsporenbeleid.....	5
Curatieve aanpak.....	7
Preventieve aanpak.....	7
Maatregelen.....	8
Nationaal onderwijsprotocol.....	10
Digitaal pesten.....	10

Definitie van pesten

Er rouleren tal van definities om aan te geven wat onder pesten verstaan wordt. De definitie die wij hanteren is die van Dan Olweus (*Treiteren op school*, 1992):

"Een persoon wordt getreiterd of gepest als hij of zij herhaaldelijk en langdurig blootstaat aan negatieve handelingen verricht door een of meerdere personen. Er is sprake van een verstoord machtsevenwicht, een ongelijke machtsrelatie"

In zijn boek zegt Dan Olweus (1992) verder: "Een kind wordt gepest of tot slachtoffer gemaakt als hij of zij herhaaldelijk en gedurende enige tijd blootgesteld wordt aan negatieve acties door een of meer anderen. Er is dan sprake van een ongelijkwaardige relatie in het nadeel van het slachtoffer. Dit kan leiden tot verstrekende gevolgen in het leven van het slachtoffer. We spreken van een negatieve actie, als iemand met opzet een ander schade of ongemak toebrengt of daar een poging toe doet. Deze negatieve acties kunnen o.a. plaatsvinden in de vorm van:

- fysiek contact
- verbaal of non- verbaal contact
- door iemand buiten de groep te sluiten

Signalering

Het is van belang om potentiële pesters vroegtijdig op te sporen. Al op jonge leeftijd springen sommige kinderen er wat dit betreft in negatieve zin tussen uit.

Het is van belang om de problematiek van het pesten te onderkennen; niet doen alsof er niets aan de hand is. In feite krijgt de pester daardoor het signaal om zijn gang te kunnen gaan, op zijn gedrag staan dan immers geen sancties.

De pester leert bij onderkenning van het probleem ook een gedragsvorm aan, die hij later ook met andere mensen in andere situaties zal toepassen. Bij negeren van het probleem kunnen de overige klasgenoten zich schuldig gaan voelen; zij accepteren in feite dat een klasgenoot wordt vernedert, zij doen er niets aan om een einde te maken aan deze vervelende situatie. Ze kunnen ook gaan denken dat het nu eenmaal normaal is dat er iemand de zonebok is in de groep. Of ze kunnen hun opgelopen frustratie gaan afreageren op een ander kind in de groep waardoor het probleem escaleert en het groepsklimaat verslechtert. Tot slot is het van belang dat de mentor zicht heeft op de oorzaak van het pestgedrag.

Een samenhangende aanpak biedt de beste garantie voor succes!

Signalen van pesten

Het gepeste kind:

- Gaat niet graag naar school
- Gaat contacten met andere kinderen uit de weg
- Presteert onder zijn/haar niveau
- Is angstig Kan moeilijk voor zich zelf op opkomen
- Het kind wordt niet door andere kinderen gevraagd b.v. verjaardag
- Eigendommen worden vernield op kwijt geraakt
- Het kind geeft zelf aan gepest te worden
- Het kind durft niet van huis naar school te lopen
- Het kind wordt uitgescholden
- Het kind wordt fysiek geweld aangedaan
- Het kind wordt overdreven geïmiteerd

De pester:

- Wil op de voorgrond treden ten koste van andere kinderen
- Heeft snel ruzie
- Kan moeilijk samenwerken
- Lukt andere kinderen uit
- Houdt weinig rekening met andere kinderen

De groep:

- Er gebeuren dingen waar niet goed een vinger op te leggen is
- De sfeer is niet prettig, druk, geheimzinnig
- De groep vraagt veel aandacht
- Er is veel onderlinge concurrentie
- Er is veel onderlinge agressie
- Het voor elkaar opnemen en elkaar helpen gebeurt weinig

De school:

- De mentoren merken dat er gepest wordt
- Tijdens de pauze worden pesterijen gesignaleerd door de mentoren
- Inbrengen van het pestprobleem tijdens kindbesprekingen

De ouders:

- Zij nemen contact op met de school
- Zij maken zich zorgen over de positie van het kind in de groep

Aanpak en maatregelen

De aanpak zal gericht zijn op:

- Het vergroten van het bewustzijn van pestproblemen en het bevorderen van kennis hierover.
- Het bereiken van een actieve betrokkenheid van mentoren en ouders.
- Het ontwikkelen van duidelijke regels tegen pesten.
- Zorgen voor steun en bescherming van slachtoffers

Vijfsporenbeleid.

Bij het pesten zijn vijf partijen in het geding:

1. Het gepeste kind
2. De pester
3. De zwijgende rest
4. De ouders
5. De mentor.

Bij het pesten zijn vijf partijen in het geding: het gepeste kind, de pester, de zwijgende rest, de mentor, de ouders.

Een samenhangende aanpak biedt de meeste garantie op succes. Het advies aan het gepeste kind om beter voor zichzelf op te komen, is paradoxaal en verschuift het probleem naar een ander kind in de groep. Assertiviteitstraining of sociale vaardigheidstraining zijn weliswaar waardevol voor het gepeste kind, maar lossen het probleem niet op. De pester zoekt dan een ander slachtoffer.

Op de volgende manier willen wij het pesten effectief bestrijden:

Ad 1. Hulp aan het gepeste kind.

Het gepeste kind is zelf niet in staat om het probleem de wereld uit te helpen. Het is van belang dat de mentor het opneemt voor het gepeste kind, het kind erkenning geeft en helpt. Wij vinden het namelijk belangrijk dat iedereen zich veilig voelt. Daarom accepteren wij ook niet dat er gepest wordt.

Om duidelijker stelling te kunnen nemen is zicht op de omvang van het probleem, kennis van de gevolgen voor het slachtoffer maar vooral ook invoelend vermogen nodig en vereist. In de groep wordt er in zijn algemeenheid aandacht aan besteedt.

Ad 2. Hulp aan en begeleiding van de pester.

Pesters hebben vaak een bepaalde persoonlijkheidsstructuur waardoor ze de neiging hebben om agressief te reageren. Ze hebben geen idee wat hun gedrag bij het gepeste kind teweegbrengt (bron)

In een gesprek krijgt de pester straf voor zijn gedrag. Als dit niets oplevert voert de mentor een aantal probleemoplossende gesprekken met de pester. De ouder(s) worden hiervan op de hoogte gebracht.

Als dit ook niets oplevert, vindt een gesprek met de ouder(s) van de pester plaats. Tenslotte kan de pester het advies krijgen om een sociale vaardigheidstraining te gaan volgen.

Ad 3. Hulp aan de zwijgende rest van de groep.

De mentor mobiliseert de rest van de groep waardoor de pester in feite geen voet meer aan de grond krijgt. Het samen met de kinderen opstellen van een aantal gedragsregels (en het samen bepalen van de straffen als de regels overtreden worden) is eveneens een belangrijk hulpmiddel bij het aanpakken van pestgedrag. Door gezamenlijk afspraken te maken wordt ieder groepslid medeverantwoordelijk. Gewenst gedrag belonen hoort daar dan ook bij! Door af te spreken wat er gedaan kan worden om samen te 'vieren' dat het goed is gegaan wordt het gewenste gedrag versterkt.

Ad 4. Hulp aan de ouders.

Ouders weten vaak niet wat ze met de problematiek aan moeten, of het nu om het gepeste kind, om de pester of om de middengroep gaat. In een (of meerdere) gesprek worden de te ondernemen stappen van de school besproken, en de ouders krijgen adviezen m.b.t. houding en handelingswijze. Dit gesprek vindt plaats met de mentor, eventueel is daar ook de schoolpedagoog bij aanwezig.

Ad 5. Hulp aan de mentor.

De mentor wordt ondersteund door collega's, de schoolpedagoog en de directie.

Bovenstaande aanpak is toepasbaar bij een duidelijke en open situatie van pestgedrag. Wanneer er slechts sprake is van een onderbuikgevoel en een vermoeden van onderhuids pesten is bovenstaande aanpak niet direct toepasbaar. In dat geval zal de mentor andere interventies moeten inzetten om bij het probleem te komen. Tijdens kringgesprekken wordt een algemeen probleem aan de orde gesteld om langs die weg bij het probleem te komen. Wanneer het probleem helder is kan het vijfsporenbeleid worden gestart.

Curatieve aanpak.

Er kan op twee manieren gewerkt worden. Er kan gekozen worden voor de confronterende aanpak, zoals hieronder beschreven. De niet-confronterende methode (bron) wordt gebruikt als een leerling niet zichtbaar wordt gepest, de mentor heeft bijvoorbeeld een vermoeden van onderhuids pesten. In zo'n geval stelt de mentor tijdens de kringgesprekken een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem te komen.

Op schoolniveau moeten dan ook een aantal maatregelen genomen worden over het reageren op en het aanpakken van pestgedrag. Een pestproject alleen is niet voldoende om aan het pestprobleem een einde te maken. Het onderwerp wordt daarom regelmatig aan de orde gesteld, telkens in andere bewoordingen en vanuit een andere invalshoek.

Preventieve aanpak.

Aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen kan een positief effect hebben op het voorkomen van pestgedrag. Een duidelijke boodschap die we uitzenden is dat wij pestgedrag niet wordt getolereerd en dat pester en de groep meelopers worden aangepakt. Voor het gepeste kind zal het duidelijk worden dat zij in een vroeg stadium bij de mentor aan de bel mag en moet trekken. Dit geldt ook voor ouders. Een leefklimaat op school op school en thuis dat gemerkt wordt door:

- Genegenheid, positieve belangstelling en betrokkenheid van volwassenen.
- Strikte grenzen voor onacceptabel gedrag (geldingsdrang en agressiviteit).
- Toepassing van strafmaatregelen bij overschrijding van grenzen en het schenden van regels.
- Ontstaan van positieve groepsnormen, opbouwen van een groepsverantwoordelijkheid, luisteren en onderling respect.

De preventieve aanpak bestaat ook uit het regelmatig aandacht besteden aan het onderwerp pesten. Dit kan door projecten zoals de 'nationale dag tegen pesten', of door activiteiten binnen de groep.

De school gaat uit van de volgende 3 vaste basisregels:

- Zorg voor jezelf
- Zorg voor de ander
- Zorg voor de spullen

Het Talent heeft een vertrouwenspersoon en een anti-pest coördinator, dit zijn een en dezelfde persoon namelijk de schoolpedagoog.

Maatregelen

Voor de school als geheel:

- Monitoren welbevinden en sociale veiligheid middels Looqin
- Inzet groepsactiviteiten zoals Rots & Water en GroepsGeluk met de hele groep of activiteiten Meidenvenijn met een subgroep
- Inventarisatie m.b.v. een vragenlijst, hiervoor gebruiken we een korte vragenlijst voor alle kinderen. Het is van belang dat je meer informatie en feiten gaat verzamelen.
- De test Pro-sociaal gedrag wordt door kinderen vanaf spel 17 ingevuld.
- Deze lijst vullen we het hele jaar door in en kan pesten eventueel signaleren.
- Versterken van supervisie tijdens de pauze.
- Verbetering van toezicht op het schoolplein en daarbuiten.
- Uitleggen functie van de vertrouwenspersoon en de anti-pest coördinator
- Teamoverleg over de ontwikkeling van het schoolklimaat
- Direct reageren op de situatie

In de unit:

- Duidelijke afspraken met de kinderen maken over pesten. Hoe pak je een ruzie aan? Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit, dan mag je hulp vragen aan je mentor; dat is geen klikken!
- Unitregels tegen pesten: duidelijkheid, beloning en strafmaatregelen.
- Regel 1: We pesten anderen niet
Regel 2: We proberen kinderen die gepest worden te helpen
Regel 3: We zorgen ervoor dat ieder kind het naar de zin heeft en dat er niemand buitengesloten wordt.
Beloning: positief gedrag, dat in overeenstemming is met de gedragsregels, moet beloond worden
Sanctie: de beste resultaten worden bereikt door een combinatie van veel waardering voor positief gedrag en consequente sanctiemaatregelen voor agressie en regelovertredend gedrag. Betrek de kinderen ook in een discussie over sanctiemaatregelen. De sanctie moet uitvoerbaar zijn en niet gericht zijn tegen de persoon, maar tegen het ongewenste gedrag. De sanctie moet inhoudelijk aansluiten bij het "vergreep" maar ook bij sekse, leeftijd en de persoonlijkheid van een kind.
- Regelmatige kringgesprekken over pesten, door de regelmaat zal de betrokkenheid van de kinderen groot blijven. Het zal tevens een goede invloed hebben op de houdingen en gedragingen. Het zal gezien worden als sociale controle.
- Rollenspellen en leesmateriaal over pesten, laat kinderen aan de lijve ervaren hoe het is om buitengesloten te worden.

- Bevordering van maatjes en buddy werk, hierbij staat de onderlinge positieve afhankelijkheid voorop: groepswork waarbij de resultaten van de groep geëvalueerd worden, maar waarbij ieder lid ook de individuele verantwoording draagt.
- Aandacht voor de alledaagse positieve activiteiten.
- Regelmatig terugkerende evaluatie.
- Poster anti-pest en sticker anti-pest coördinator.

Ouders:

- Ouderavonden, houdt elkaar op de hoogte, ouders moeten ook hun kinderen aanspreken op hun gedrag en liefst op dezelfde manier als de school dat doet.
- Uitleggen functie van de vertrouwenspersoon en de anti-pest coördinator. Ouders kunnen hier ook naartoe als ze vinden dat er onvoldoende aandacht is voor het pesten.
- Gesprekken voeren met de ouders van elk betrokken kind: van belang is het dat zowel ouders als school consequent negatief reageren op pestgedrag. Ook thuis is het positief belonen van groot belang. Vertrouwensrelatie ouder-kind is erg belangrijk. Ouders van slachtoffers moeten hun kind positief stimuleren/aanmoedigen om vriendschappen en bezigheden buiten het gezin te zoeken. Provocerende slachtoffers helpt het sociale vaardigheden te verbeteren. Een beroep doen op de inventiviteit en ervaringen van mentoren en ouders. Inschakelen van neutrale kinderen. Hulp en ondersteuning ouders (o.a. een ouderbrochure). Discussiegroepen voor ouders en pestkoppen.

Individueel

- Gesprekken voeren met pesters en gepeste kinderen
- Gesprekken met de ouders/verzorgers van elk betrokken kind
- Inschakelen neutrale kinderen
- Kinderen/unit/mentor/school laten veranderen

Anti-pest coördinator

Leerlingen die te maken krijgen met pesten moeten bij iemand terecht kunnen op school. Ze moeten erop kunnen vertrouwen dat het pestprobleem wordt aangepakt en dat ze veilig naar school kunnen. De **Wet Veiligheid op school** (po en vo) verplicht scholen om zich in te spannen om pesten tegen te gaan en te zorgen voor een veilige school. Daarin staat dat scholen:

- Een sociaal veiligheidsbeleid moeten uitvoeren.
- Twee taken binnen het onderwijsteam moeten beleggen. Er moet een aanspreekpunt zijn waar leerlingen en ouders pesten kunnen melden. Ook moet iemand het pestbeleid op school coördineren. Dit kan dezelfde persoon zijn, maar dat hoeft niet.
- De beleving van veiligheid en het welzijn van hun leerlingen moeten volgen. De bedoeling hiervan is dat er altijd een actueel en representatief beeld is van de situatie op school.
(Bron: **Rijksoverheid**)

Het Talent beschikt over iemand die aanspreekpunt is voor kinderen en ouders die te maken krijgen met pesten, de schoolpedagoog. Het aanspreekpunt vangt nadat de mentor dat doorgeeft de gepeste leerling (en de ouders) op. Samen brengen ze de situatie in kaart en bekijken ze welke acties mogelijk zijn om de pestsituatie op te lossen. De schoolpedagoog heeft ervaring met opvang, begeleiding en gesprekstechnieken.

Nationaal onderwijsprotocol

De aanbevelingen vanuit het nationaal onderwijsprotocol tegen pesten zijn opgenomen en uitgewerkt in het pestprotocol van Het Talent. Alle betrokken partijen zien pesten als een probleem, de school beschikt over een preventieve aanpak, de school beschikt over een curatieve aanpak, als pesten optreedt moeten mentoren kunnen signaleren, als mentoren zien dat kinderen worden gepest nemen ze duidelijk stelling. Weigert de school het pestprobleem aan te pakken dan kunnen ouders zich wenden tot de vertrouwenspersoon.

Digitaal pesten

Vormen van digitaal pesten

Anonieme berichten versturen via MSN, Instagram, WhatsApp, Facebook, Ping en/of SMS, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden en credits stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen, happy slapping, en het versturen van een e-mail bom. 20% van de leerlingen heeft te maken met digitaal pesten.

Effecten

De effecten van digitaal pesten kunnen erger zijn dan bij traditioneel pesten. Opnames die via de webcam worden gemaakt, worden vastgelegd door een

ander. Deze opnames verdwijnen nooit meer. Over de hele wereld kan een foto op een site staan. Foto's die eenmaal op internet staan zijn soms niet meer te verwijderen.

Verantwoordelijkheden van de ouders en de school

De ouders blijven altijd verantwoordelijk voor het digitale pesten aangezien het krijgen en meegeven van een telefoon de keuze is en blijft van de ouder. Toezicht op het gebruik van social media is de verantwoordelijkheid van de ouders. Het pesten via de WhatsApp buiten de school vindt het meeste plaats. Toch heeft de school er veel last van. Het ruziën en pesten gaat op school door. Schoolresultaten lijden eronder en er kan een onveilig klimaat ontstaan. Kinderen kunnen minder goed leren, pesten heeft effect op het schoolklimaat. Als het digitaal pesten de school binnenkomt gaan wij altijd in overleg met de betrokken ouders.